

INFO SILOS

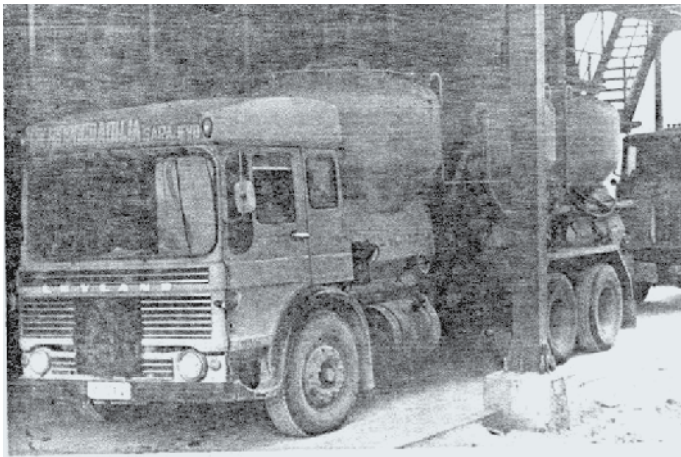
Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 43, 10/2018.

U FOKUSU

40 godina uspješne vizije

Jubilej Tvornice cementa Kakanj. [str.2](#)

KUPCI I TRŽIŠTE

Vijedna suhog zlata

Zlatni certifikat boniteta [str.9](#)

Centar izvrsnosti

Poslovni savjet Ekonomskog fakulteta u Tvornici [str.10](#)

Strateški odgovorno

Obuka za dobavljače strateških materijala [str.12](#)

LJUDI

Gradimo za nove ideje

"Izronili" silosi cementa [str.14](#)

Energija kružne ekonomije

Postrojenje za gorivo iz otpada [str.16](#)

Gradnja po FIDIC-u

Edukacija o standardima [str.26](#)

ZAJEDNICA

Prozor u budućnost

Donacija za informtički kabinet [str.32](#)

Za iskren osmjeh

Dan otvorenih vrata [str.34](#)

Grad po mjeri djeteta

Donacija za gradsko šetaliste [str.38](#)

ODRŽIVI RAZVOJ

Završna konferencija

Gorivo iz otpada [str.42](#)

Poslovanje i održivost

Obaveze održivog razvoja 2030. [str.44](#)

Sinonim pouzdanosti

Priznanje za TBG Beton [str.13](#)

Budućnost gradnje

Inovacije - 3D štampana kuća [str.22](#)

Pouzdanost i kvalitet

Predstavljamo partnere [str.24](#)

Sigurno upravljanje

Obuka za siguran rad [str.27](#)

Tripot čitaj, jednom klikni

IT sigurnost [str.28](#)

Prevencijom do sigurnosti

Sedmica sigurnosti [str.30](#)

Tamo gdje najviše treba

Dvije donacije za dva udruženja [str.39](#)

Dragi gosti

Cement za najmlađe [str.40](#)

Novi kreatori tehnologije

mBot roboti za kaknjske osnovce [str.41](#)

Bogatstvo u voćnjak

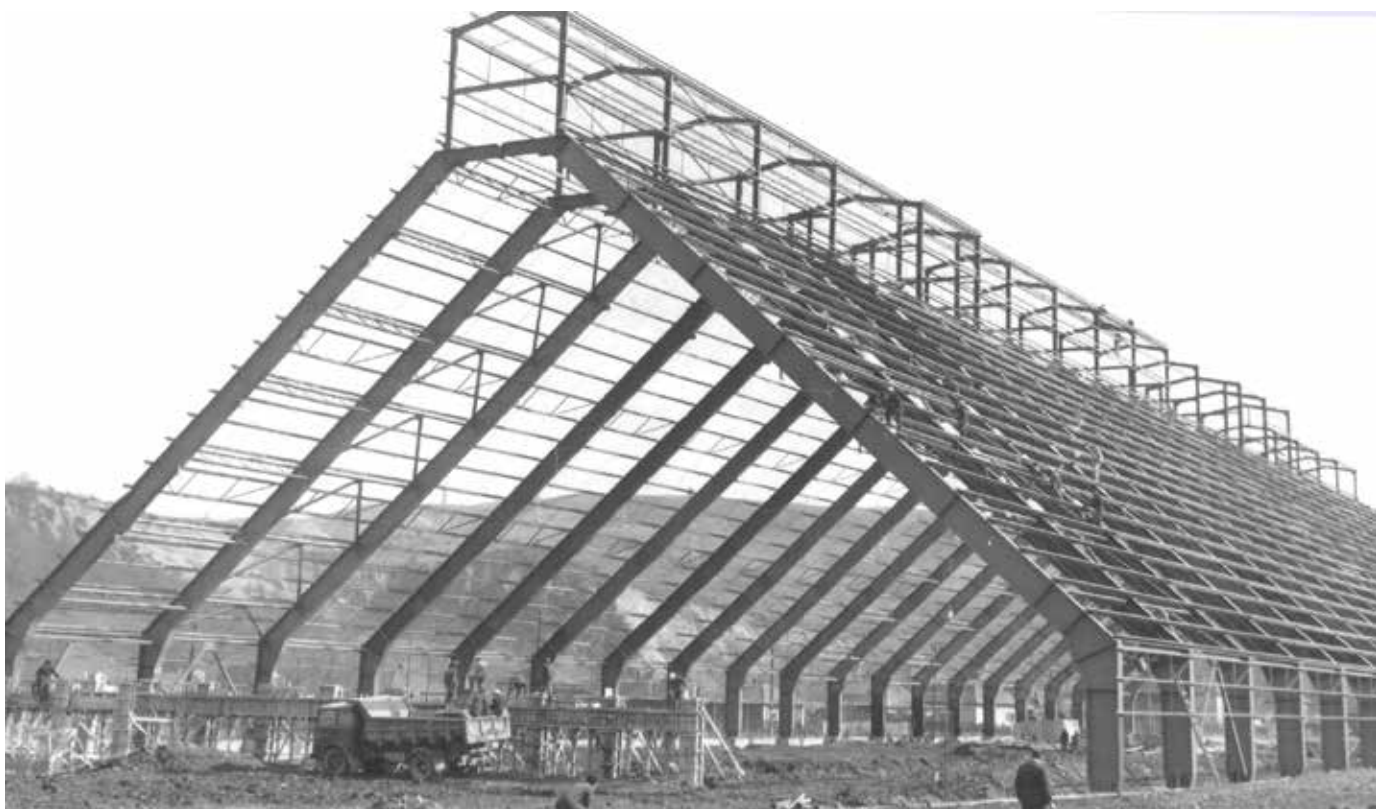
Plodovi jeseni u Tvornici [str.46](#)

Od cvijeta do svijeta

Zaštita pčela [str.47](#)

40 GODINA USPJEŠNE VIZIJE

U FOKUSU

1978. godine sve je još uvijek bilo ogromno gradilište. Svi su bili užurbani, sve snage udružene, danonoćno rađene probe u svim dijelovima tvorničkog kruga kako bi se sva postrojenja što prije osposobila za početak proizvodnje.

Sa prvim pahuljama te zime, **15. decembra 1978.** godine proizvedene su i prve tone kakanjskog sivog zlata koje i danas važi za najkvalitetniji cement u regiji. Od tog dana pa

sve do danas, proizvodi Tvornice cementa Kakanj su drugo ime za kvalitet. U svijetu građevinarstva, Tvornica cementa Kakanj je kraljica visokih standarda kojima teži cjelokupna industrija.

Od prvih tona do danas, kompanija je prolazila različite promjene i faze razvoja i rasta. Međutim, stalno unapređenje proizvodnje i kvalitete uvijek su bili prioritet i izvor kontinuirane stabilnosti, kako

za građevinsku industriju, tako i za lokalnu zajednicu i cijelu naciju.

Godine 2000, nakon dugoročnog traženja strateškog partnera za obnovu i modernizaciju, Tvornica cementa Kakanj ulazi u porodicu prestižne njemačke HeidelbergCement Grupe, koja je jedan od najvećih svjetskih proizvođača građevinskih materijala.

Direktor Savo Krajišnik na svečanosti pokretanja proizvodnje

Tvornica cementa Kakanj na ovaj način dodatno potvrđuje svoj status temeljnog nosioca razvoja u okruženju. Spoj domaće stručnosti i njemačke upornosti i dosljednosti dovodi do intenzivne i ubrzane modernizacije ali i širenja poslovanja. Tako Tvornica cementa Kakanj otvara nove pogone za proizvodnju betona u BiH, ali postaje i jedna od prvih kompanija koja svoje poslovanje širi i na susjedstvo otvaranjem pogona za beton u Hrvatskoj.

Pionir na mnogobrojnim poljima, kakanjska cementara je primjer svima kako je stalnim radom, trudom i zalaganjem moguće postići izuzetne rezultate. Danas je zahvaljujući visokim standardima po kojima TCK radi i zahvaljujući stalnim ulaganjima cementare u lokalnu zajednicu, Kakanj postao sinonim za prosperitet i napredak.

Ovaj značajan jubilej obilježavamo u nekoliko navrata kako bi svim našim artnerima i prijateljima omogućili da s nama proslave 4 decenije vizije boljeg svijeta.

4.7.2018. godine, u prijatnom ambijentu parka Tvornice cementa Kakanj održan je prvi u nizu događaja proslave kojem su prisustvovali predstavnici Općine, poslovni partneri i drugi prijatelji kompanije sa područja Općine Kakanj.

U zvaničnom uvodnom dijelu istaknut je značaj kakanjske cementare za cjelokupnu privredu i razvoj grada Kaknja i države. Direktor TCK Branimir Muidža prigodno se obratio gostima u inspirativnom govoru.

„U proteklih 40 godina proizveli smo 16 miliona tona cementa, ugradili milione tona betona. Međutim, našu aktivnost ne treba posmatrati samo kroz prizmu količina sivog zlata koje smo proizveli. Cementara je i svaki naš radnik, svaki naš

penzioner, svako dijete koje smo usrećili našim aktivnostima kao što je Dan otvorenih vrata, svaka velika i lijepa gesta, svaka donacija, svaki sastanak gdje tražimo put kako ćemo unaprijediti naše poslovanje s aspekta prije svega zaštite okoliša,“ kazao je u svom govoru Muidža. „Sretan sam što ove najljepše trenutke sreće i ponosa dijelim sa

ljudima koji su rasli i razvijali se uz našu kompaniju, a posebno sa onima koji su radili na izgradnji ovih postrojenja.“

Ističući značaj uzajamnog pomaganja i saradnje sa lokalnom zajednicom, direktor Muidža je pozvao načelnika Općine Kakanj, Nermina Mandru da mu se pridruži na bini gdje mu je

uručio donacijski ček od 40.000,00 KM za nabavku mobilijara za kulturnu kakanjsku malu ulicu.

Načelnik Mandra je u ime svih građana Kaknja čestitao značajan jubilej uglednoj kakanjskoj firmi i zahvalio se na vrijednoj donaciji „Nije ovo jedina donacija i jedina pomoć koju TCK daje našoj zajednici. Nema sfere društvenog života gdje Tvornica cementa Kakanj ne pruža svoj aktivni doprinos kako finansijski tako i na svaki drugi način. Međutim, ne smijemo gledati na cemenaru samo kroz donacije koje predstavljaju samo simboliku ukupnog značaja Tvornice cementa Kakanj kako za lokalni ekonomski razvoj tako i za razvoj cijele BiH. TCK je dio našeg grada ali prevazilazi lokalne okvire u mnogočemu, prelazi i okvire BiH sa svojom veličinom, razvojem i kvalitetom. Mi smo ponosni da na tom kvalitetu piše ime našeg grada i da je taj kvalitet ugrađen u svaki značajniji objekat u regionu. U Tvornici cementa Kakanj lokalna zajednica ima ogromnu podršku, a TCK za svoje razvojne planove ima značajnu podršku svih nas.“

Večera je nastavljena uz ugodno druženje i zvuke sevdaha u izvedbi benda Divanhana.

U četvrtak 4.10.2018. godine, u Sarajevskoj je vijećnici održana centralna svečanost u povodu proslave 40 godina Tvornice cementa Kakanj. Proslava za pamćenje okupila je uvažene goste iz privrednog, kulturnog, diplomatskog i političkog života. Svečani program otvoren je izvedbama Sarajevske filharmonije, a kroz kratku video priču, uzvanici su imali priliku upoznati se svim najvećim projektima i objektima u koje je ugrađeno „sivo zlato“ proizvedeno u kakanjskoj tvornici.

Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa u BiH i Hrvatskoj i direktor Tvornice cementa Kakanj, u svom obraćanju najprije se osvrnuo na samu izgradnju cementare, koja je prvobitno inicirana još davne 1938. da postane glavna nacionalna tvornica cementa u bivšoj državi, ali uslijed povijesnih i ekonomskih okolnosti nije izgrađena tada, nego 40 godina poslije. Od 1978. godine, kada je puštena u rad, pa do danas, Tvornica cementa Kakanj proizvela je skoro 18 miliona tona cementa. Kazao je kako je ova tvornica proizvela toliko cementa

da bi se od njega mogao napraviti betonski stub promjera 40 cm sve od zemlje do mjeseca: „U svakoj sekundi svoga rada mi stvaramo novu vrijednost i to je ono što nas čini uspješnima. Međutim naš doprinos ne treba promatrati samo kroz prizmu puke statistike i količine proizvedenih tona cementa. Pogledajte oko sebe. Dom i kuća iz koje ste došli, tuneli, mostovi i ceste kojima ste doputovali, aerodrom na koji ste sletjeli, hotel u kojem ste odsjeli, škole i vrtići u koje ćete sutra odvesti svoje dijete, uredi i zgrade u kojima radite, pločnik kojim hodate, pa evo i veličanstvena Vijećnica koja je simbol obnove - gdje god uperite pogled, svugdje je ugrađeno naše „sivo zlato“. Čini me ponosnim kada vidim koliko je toga lijepog i korisnog,

vrijednog i trajnog sagrađeno našim proizvodima.“ Posebno je istako napredak nakon privatizacije te sva značajna ulaganja od kojih je, kako kaže, najvažnije ulaganje u zaštitu okoliša: „Zadržali smo kroz sve ovo vrijeme temeljne vrijednosti koje krasi naše ljude i poslovanje, a prije svega odgovornost. Odgovornost prema okolišu, odgovornost prema radniku, partneru, kupcu, odgovornost prema lokalnoj zajednici, dioničarima i svim ostalim interesnim grupama,“ kazao je Muidža. Zahvalio se i prethodnim rukovodiocima i radnicima koji su Tvornicu uspješno vodili kroz veoma teška vremena. Zahvalio se i ostalim partnerima i prijateljima Tvornice uz obećanje da će kompanija i dalje raditi na stalnom unapređenju svih segmenata poslovanja i društvene odgovornosti.

Fadil Novalić, premijer Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz iskrene čestitke Tvornici cementa Kakanj, naglasio je značaj veoma uspješne privatizacije ove kompanije i ulaska Tvornice cementa Kakanj u porodicu najvećih proizvođača cementa: „Tvornica cementa Kakanj je dobitak za uposlenike i upravu,

njene vlasnike, ali i cijelu BiH,“ kazao je Novalić. „Impresivno je šta je sve u ovoj zemlji napravljeno od kakanjskog cementa. Čini mi se da je više toga izgradila cementara Kakanj nego Austro-ugarska i Jugoslavija. Ovo je fabrika koja je u ovih 40 godina stalno išla putem razvoja, stalno bilježila porast tako da je služila ne samo Kaknju nego

cijeloj državi. Zahvaljujem vam se za tako predan rad.“

Prisutnima se obratio i **Dr Bernd Scheifele, glavni izvršni direktor HeidelbergCement Grupe.** Prvo se osvrnuo na protekli period: „Prije 40 godina ova regija izgledala je potpuno drugačije i politički i ekonomski. Grad Sarajevo prošao je kroz veoma teška ratna vremena, kao i naša tvornica. Ali danas vidimo uspjeh postignut radom ljudi koji rade u tvornici kao i podrškom zajednice u kojoj je smještena tvornica. Kada smo tokom privatizacije preuzeli tvornicu, ona je izgledala potpuno drugačije. Bila je tehnički iscrpljena, stara, a imali smo veoma značajan problem sa emisijama prašine. Neophodne su nam bile dvije stvari tehnologija i jaka predanost radnika, i mislim da smo pronašli oboje. Danas kad smo posjetili tvornicu mogli smo vidjeti modernu tehnologiju, da je čista i bez prašine, i da zaista ulaže sve napore da bude dobar komšija. Investirali smo više od 100 miliona eura što je najveća njemačka investicija u državi. Tvornica cementa Kakanj danas

primjer stabilnosti, pouzdanosti i ekonomskog uspjeha. Hvala vam svima što ste svojim radom tome doprinijeli.“ Dr Scheifele također je kazao da je važno gledati i u budućnost, da su se gradovi i država unaprijedili, ali da ima još mnogo posla da se napravi, posebno u sferi izgradnje rezidencijalnog sektora i infrastrukture. „Mi ćemo nastaviti da ulažemo u BiH i praviti ćemo proizvode svjetske kvalitete i pružati vrhunske usluge kako bi se ova zemlja dalje gradila.“

Ističući značaj uzajamnog pomaganja i saradnje sa lokalnom zajednicom, direktor Muidža i Dr Bernd Scheifele uručili su ispred Tvornice cementa Kakanj dvije simbolične donacije Kaknju – **40.000,00 KM za nabavku jednokasetnog digitajzera za standardnu radiografiju i 40 mBot robota za osnovne škole u Kaknju.** Donacije su preuzeli Lamija Veispahić, pomoćnica direktora JU Doma zdravlja Kakanj, i Slaven Katičić, predsjedavajući Općinskog Vijeća Kakanj.

Slaven Katičić je u ime svih građana Kaknja čestitao značajan jubilej Tvornici cementa Kakanj i svim njenim radnicima, te se zahvalio u ime Kaknja na večerašnjim

donacijama: „Mi smo uistinu u zadnjih gotovo dvadeset godina navikli da cementara uvijek pruža ruku prema Kaknju, prema svojim građanima, i da pokazuje svoju

osjetljivost, svoju dobru volju i svoju plemenitu namjeru prema najširim slojevima građanstva, prema sportskim kolektivima, prema Općini Kakanj, prema vjerskim zajednicama, prema svim drugim ustanovama i organizacijama bitnim za funkcioniranje naše lokalne sredine. Ono na čemu posebno zahvaljujem je za kontinuiranu brigu za svoje zaposlenike, a također im hvala što brinu o svojim umirovljenicima, što ih nikada ne zaboravljaju. U tom smislu, pozivam ih da nastave na takav način kako su do sad djelovali u našoj lokalnoj sredini. Hvala vam na svemu. Želim vam mnogo uspjeha, da nastavite i dalje kako ste do sada radili, da ponosno pronosite ime Kaknja koje ste unijeli u cijelu BiH, u svako njeno dvorište.“

U nastavku su gosti uživali u fantastičnim zvucima nekoliko arija koje je izvela poznata operaska pjevačica Sandra Bagarić uz pratnju Sarajevske filharmonije, a kraj programa označio je fantastični vatromet.

VRIJEDNA SUHOG ZLATA

PRIZNANJE

Na III Međunarodnoj poslovnoj konferenciji Kanton Sarajevo koja je održana od 25. do 27. septembra u Sarajevu, međunarodna organizacija Bisnode uručila je Tvornici cementa Kakanj po drugi put Zlatni certifikat bonitetne izvrsnosti.

Zlatni certifikat bonitetne izvrsnosti predstavlja nadprosječnu vrijednost kompanije koja tri godine za redom iskazuje najvišu ocjenu izvrsnosti. Bonitetno izvrsnih kompanija u rangu Zlatne bonitetne izvrsnosti u BiH ima svega 0,7% od ukupnog broja aktivnih kompanija u BiH, i nepunih 4% od ukupnog broja bonitetno izvrsnih, stoga ovaj certifikat i jeste

izuzetno priznanje koji mogu ponijeti samo vrhunske kompanije.

Certifikat je ispred Tvornice cementa Kakanj preuzeo Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja.

„Svi mi u Tvornici cementa Kakanj, koja ove godine slavi 40 godina postojanja, smo veoma ponosni što je naš dugogodišnji rad priznat i na ovakav način. Nakon višegodišnjeg kontinuiranog ulaganja Tvornice cementa Kakanj u modernizaciju proizvodnje, unapređenje proizvodnog ciklusa, zaštitu okoliša, širenje poslovanja, unapređenje

radnih uslova, te generalno ulaganja u cjelokupnu društvenu zajednicu, mi nastavljamo dalje stazama uspjeha, prosperiteta i razvoja. Ovim certifikatom pokazujemo da smo kompanija na koju se svi naši partneri mogu osloniti. Ponosimo se činjenicom da se kao društveno odgovorna kompanija prepoznajemo i kao najbolji partner u gradnji, kao kompanija koja primjenjuje najviše standarde u svim segmentima poslovanja,“ kazao je ovom prilikom Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja, koji je preuzeo certifikat ispred Tvornice cementa Kakanj.

SINONIM POUZDANOSTI

PRIZNANJE

TBG Beton d.o.o. Zagreb i Dunav-Drava Cement d.o.o. Zagreb ponosni su nositelji certifikata bonitetne izvrsnosti najjače klase AAA.

Za uspješno poslovanje veoma je važno kako biramo poslovne partnere. Pored finansijske uspješnosti, kriteriji koji uvijek donesu prevagu svakako su stabilnost, pouzdanost, ugled i vjerodostojnost firme s kojom se surađuje. Bisnode, neovisna skandinavska kompanija, razvila je sistem i proces nepristranog ocjenjivanja radu poduzeća i certificira poslovne subjekte u skladu sa njihovim bonitetom.

Zahvaljujući dugogodišnjim izvrsnim rezultatima, naše vrijedne kompanije u Hrvatskoj, zadovoljile su stroge finansijsko-analitičke kriterije prema metodologiji jedinstvenoj za područje cijele Europe te stekle pravo postati nositeljem AAA Certifikata bonitetne izvrsnosti za 2017. i 2018. godinu.

Ovaj certifikat, kao i naše dugogodišnje profesionalno iskustvo i široki spektar stečenih referenci, dokaz su da su TBG Beton i Dunav-Drava Cement tvrtke na koje se u svakom pogledu možete u potpunosti osloniti prilikom realizacije i najkompleksnijih projekata.

Imati za partnera poduzeće koje je nositelj Certifikata bonitetne izvrsnosti znači da je ono dokazano pouzdan partner jer:

- posluje s poduzećem koje se nalazi na samom vrhu domaćeg

gospodarstva jer pravo na Certifikat bonitetne izvrsnosti ima samo 5% hrvatskih poduzeća i

- posluje s poduzećem koje odlikuje stabilnost, vjerodostojnost i pouzdanost jer se analiza subjekata koji imaju pravo na Certifikat bonitetne izvrsnosti provodi na temelju višegodišnje analize poslovanja poslovnih subjekata

te uzima u obzir sve finansijske pokazatelje – zaduženost, likvidnost, uspješnost i učinkovitost.

Certifikat bonitetne izvrsnosti uzima u obzir i vjerojatnost nastajanja štetnih događaja te garantira sigurnost poslovanja poduzeća nositelja u narednih 12 mjeseci. Vjerojatnost da će poduzeće nositelj u sljedećih 12 mjeseci zabilježiti blokadu transakcijskog računa izuzetno je mala.

Vjerodostojnost Certifikata proizlazi iz činjenice da je Bisnode Grupa vodeći europski ponuđač poslovnih informacija, sa sjedištem u Švedskoj, a okuplja više od 2700 stručnjaka iz 18 europskih zemalja. Sam Certifikat bonitetne izvrsnosti proizvod je norveške tvrtke Soliditet, koja je s ocjenjivanjem poduzeća počela još 1908. godine, a postojeći sustav rangiranja bonitetne izvrsnosti ocjenama A, AA i AAA u primjeni je još od 1989. godine.

Svi podaci koje Bisnode koristi nabavljeni su isključivo iz legalnih izvora. Osim što se vodi briga o kvaliteti i relevantnosti svih podataka u portfelju, Bisnode se u svim svojim poslovnim aktivnostima vodi načelima transparentnosti, a svi podaci prolaze kroz višestruke provjere i analize jer Bisnode svojim klijentima želi omogućiti da temeljem informacija koje isporučuje, klijentima omogući donošenje mudrih poslovnih odluka.

CENTAR IZVRSNOSTI

POSLOVNE SARADNJE

U utorak 15. maja 2018. godine u prostorijama Tvornice cementa Kakanj održana je 25. sjednica Poslovnog savjeta Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Za Tvornicu cementa i Kakanj bila je velika čast i priznanje ugostiti ovaj skup koji se tek drugi put sastaje van Sarajeva, a sačinjava ga 37 eminentnih, uspješnih i stručnih ljudi poslovnih ljudi na čelu najvećih kompanija BiH. Obilazak pogona Tvornice kroz park zeleni park koji se prostire na 100.000 m² nijednog od učesnika nije ostavio ravnodušnim.

Na sjednici su predstavljene "Efekti stranih direktnih ulaganja na primjeru Tvornice cementa Kakanj", te uspostava Centra izvrsnosti na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Okupljenim učesnicima se obratio Branimir Muidža, predsjednik Poslovnog savjeta i direktor Tvornice cementa Kakanj, koji je iznio odlične poslovne uspjehe Tvornice cementa, naveo investicije u BiH i inozemstvu te ispunjavanje ekoloških standarda, sa brigom o lokalnoj zajednici kroz brojne donacije i sponzorstva koje

su dio operativne i strateške politike Tvornice cementa Kakanj.

Nermin Mandra, načelnik općine Kakanj, govorio je o uspješnosti kakanjske privrede koja izgleda nestvarno obzirom na činjenicu da ekonomiju nose bivši socijalistički giganti – Cementara, Rudnik mrkog uglja i Termoelektrana.

Kemal Kozarić, dekan Ekonomskog fakulteta u Sarajevu istakao je saradnja Općine Kakanj i Tvornice cementa kao odličan primjer sinergije lokalne zajednice i realnog

sektora za dobrobit građana.

Doc. dr Amila Pilav-Velić održala je prezentaciju o uspostavljanju Centra izvrsnosti na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

"Centar izvrsnosti je tim, grupa, organizacija ili institucija koja osigurava liderstvo, najbolje prakse, istraživanja, podršku u određenoj oblasti. Fokus može biti na tehnologijama, poslovnim konceptima, vještinama", rekla je dr Pilav-Velić i dodala da je osnovna ideja bazirana na implementaciji Triple-Helix modela intenziviranja

suradnje poslovnog, javnog i obrazovnog sektora.

Istakla je da je Centar izvrsnosti potreban zbog tranzicije i strukturne reforme, poremećaja na tržištu rada i sistemu obrazovanja, visoke stope nezaposlenosti među mladima.

Inače, Poslovni savjet Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, kojim predsjedava Branimir Muidža, ima savjetodavnu ulogu, kako bi se pravovremeno prikupile informacije iz poslovne zajednice vezano za potrebe u pogledu profila kadrova, unapređenja obrazovnog procesa, izbora adekvatnih smjerova studiranja i slično.

STRATEŠKI ODGOVORNO

OBUKA ZA DOBAVLJAČE

Društvena odgovornost kompanije podrazumijeva cijeli lanac poslovanja, pa je tako neophodno da i treća lica koja rade sa našom kompanijom poštuju propise i pravila koja su važna s aspekta održivog razvoja. Naši partneri dužni su se pridržavati propisa iz oblasti zaštite okoliša, sigurnosti i zaštite na radu te propisa iz oblasti zaštite od požara.

U skladu sa preporukama grupacijskog Priručnika za

sigurnost posjetilaca i izvođača radova, stručni saradnici Tvornice cementa Kakanj organizirali su i održali obuku za partnere koji pružaju usluge prevoza strateških materijala.

Obuku na temu sigurnosti i zaštite na radu, sa posebnim osvrtom na sigurnost u vožnji, održao je Ezedin Kićo, stručni saradnik za poslove zaštite na radu, dok je pravila vezana za zaštitu od požara predstavio Senad Durmić, stručni

saradnik zaštite od požara. Almir Bajtarević, stručni saradnik ISO standarde i zaštitu okoliša, istakao je važnost pridržavanja kako zakonskih tako i internih pravila kompanije kada je u pitanju prevoz strateških materijala u TCK.

Nepridržavanje ovih propisa automatski povlači preduzimanje sankcija koje mogu dovesti do raskida ugovora između Tvornice cementa Kakanj i dobavljača usluga prevoza.

POSLOVNI SUSRETI

SARADNJA

U ozračju modernog ambijenta nove poslovne zgrade dizajnirane za rad i poslovne susrete, a uokvirene u bogato zelenilo koje odiše svježinom, Tvornica cementa Kakanj u posljednje vrijeme domaćin je brojnim događajima.

Tako je bilo i 5.9.2018. godine kada su gosti bili predstavnici Njemačke privredne komore u BiH koji su u našim prostorijama organizovali Skupštinu članova Udruženja za unapređenje njemačko-bosanskohercegovačkih privrednih odnosa (Wirtschaftsverein BiH).

Skupštini je ovaj put prisustvovala i ambasadorica SR Njemačke u BiH, njezina ekscelencija Christiane Hohmann.

Branimir Muidža, prvi čovjek jedne od najuspješnijih bosanskohercegovačkih kompanija koja je članica prestižne njemačke grupacije HeidelbergCement, u svom obraćanju članovima kazao je da Tvornica cementa Kakanj posluje

po najvišim evropskim standardima i kriterijima. „Tvornica radi u skladu sa svim lokalnim zakonima, ali i normativima Evropske unije. Jakim nastupom na tržištu uz kvalitetne proizvode i usluge uspostavili smo dobru poziciju za postizanje još boljih rezultata. Naš cilj je da kontinuiranim ulaganjem, predvođeni iskusnim rukovodećim timom uz vrijedne i lojalne zaposlenike ostvariti dalji rast i razvoj, stvoriti novu vrijednost za naše interesne strane, te kvalitetnim i održivim proizvodima doprinijeti stvaranju boljih životnih uslova,“ istakao je Muidža.

Nakon službenog dijela organizatori su upriličili tradicionalnu ljetnu zabavu za sve svoje članove. Vjerujemo da su gosti uživali u prelijepom ambijentu našeg parka.

GRADIMO ZA NOVE IDEJE

PROJEKTI

U prethodnom broju pisali smo o investicijskom projektu izgradnje novih silosa cementa i značaju ovog ulaganja za sveukupno poslovanje Tvornice cementa Kakanj. Tom prilikom istaknuto je kako će novi silosi omogućiti proizvodnju i skladištenje novih tipova cementa koji su prema mjeri klijenata i kupaca. Najveća prednost je mogućnost pravljenja novih vrsta cementa koje su bolje prilagođene specifičnim primjenama i potrebama tržišta.

Tokom proteklih mjeseci bilo je nemoguće ne primijetiti danonoćni rad ljudi iz kompanije ŽGP koja je izvođač građevinskih radova i TBC

BH koji su svojim mikserima stalno bili na raspolaganju i isporučivali svjež beton vrhunske kvalitete. U roku od samo mjesec dana iznikla su oba silosa visine 43 metra i promjera 8 metara. Bilo je veoma zanimljivo i imponozantno pratiti napredak iz dana u dan.

„Za konstrukciju silosa korištena je tehnika klizajuće oplate koja se primjenjuje za objekte s kružnim zidovima, i upravo je to razlog zbog kojeg smo se odlučili angažirati kompaniju ŽGP koja ima ogromno višegodišnje iskustvo u gradnji ovakvih objekata,“ kazao je Edin Bjelopoljak, rukovodilac proizvodnje

i vođa projekta. „Klizne oplate se kontinuirano pomjeraju po visini, uz pomoć hidrauličkih dizalica, kada se betonira prsten po prsten kao što je slučaj sa silosima. Za vertikalni transport betona i armature, korištena je dizalica za koju je ovom prilikom bilo neophodno izbetonirati posebnu platformu kako bi se sva neophodna oprema i materijali mogli podići na zahtijevane visine.“

Primjena ovakve tehnologije zahtijeva posebnu organizaciju građevinske lokacije: stalno praćenje oplate i presa, neprekidan 24-satni rad tokom klizanja i visok nivo discipline. Pored tih organizacijskih

posebnosti, za primjenu klizajuće oplata neophodan je i neprekidan rad laboratorije za testiranje osobina svježeg betona na lokaciji gradnje tokom procesa klizanja radi postizanja ujednačene kvalitete betona. Rad laboratorije na mjestu gradnje i laboratorije proizvođača betona mora biti koordiniran, što je u ovom slučaju bila velika prednost jer su korištene laboratorije i u

cementari i u TBG betonarama, tako da je kvaliteta i ujednačenost betona neupitna.

Većina betonskih, odnosno građevinskih radova je okončana, a sad su u toku radovi na instalaciji mašinske opreme kojom će se omogućiti skladištenje, prijenos i utovar za dalju upotrebu. „Ovo je naš najveći investicijski zahvat

ovakve vrste u posljednjih pet godina,“ kaže Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja. „Vrijednost projekta je skoro 8 miliona KM, a već na početku sljedeće građevinske sezone bit ćemo u mogućnosti našim kupcima pružiti nove vrste cementa, čime osiguravamo stvaranje novih vrijednosti i čvrstu poziciju na tržištu.“

ENERGIJA KRUŽNE EKONOMIJE

PROJEKTI

U današnjim uslovima življenja otpad predstavlja ogroman problem modernog života. Proizvode se ogromne količine otpadnog materijala iz različitih izvora. Međutim, primjeri iz razvijenih država pokazuju nam da otpad uz dobro upravljanje može postati izvrstan resurs, kako za reciklažu tako i za dobijanje velikih količina energije.

Takvo upravljanje otpadom veoma je značajno sa ekološkog aspekta jer se na taj način smanjuje otpad koji se odlazi na deponije, a samim tim sprječava se kontaminacija tla, zraka i vode. Otpad se primarno razvrstava za reciklažu, a ostatak koji se više ne može reciklirati i prerađivati se posebnim sušenjem i hemijskim procesima pretvara u kalorično gorivo koje se već nekoliko decenija u Evropi intenzivno koristi

kao pogonsko gorivo u cementnoj industriji. Ekološke prednosti ovakve upotrebe otpada su neprocjenjive jer se smanjuje upotreba fosilnih goriva,

a samim tim i emisije stakleničkih plinova, odnosno CO₂, smanjuju se deponije, a stvaraju se bolji uslovi za razvoj kružne ekonomije.

„Kako bi slijedila pozitivne primjere evropske industrije cementa gdje u nekim tvornicama udio zamjenskih goriva iznosi i preko 80%, Tvornica cementa Kakanj ove godine investirala je u najnovije dostupne tehnologije proizvodnje i trenutno radi na modifikaciji postrojenja kako bi mogla početi da koristi SRF – gorivo iz čvrstog otpada,“ kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja. „Investicija u nabavku najnovije tehnologije za prihvatanje i korištenje ovog goriva vrijedna

3 miliona KM uključuje prijemnu jedinicu, separator, automatsko urzorkovanje, transporter do peći, silos sa jedinicom za otprašivanje i opremu za doziranje. Prema okolišnoj dozvoli, Tvornica cementa Kakanj ima odobrenje koristiti do 70% zamjenskih goriva iz otpada. Do sada smo, zbog ograničenja vezana za postrojenja, bili u mogućnosti koristiti uglavnom stare gume. Na taj način smo mogli dostići učešće zamjenskih goriva najviše do 30%. Instaliranjem nove moderne opreme imat ćemo mogućnost korištenja SRF finog otpada koji ide direktno na gorionik, pa će se i procenat učešća zamjenskih goriva povećavati tokom naredne godine. Završetak investicije uspostavljanja postrojenja za zamjenska goriva u TCK očekuje se do kraja godine, a u prvom kvartalu naredne godine i testiranje proizvodnje uz novu vrstu goriva.“

„Dok smo prošle godine radili na dobijanju svih neophodnih dozvola,

paralelno smo se aktivirali i na izbor najboljih opcija i ponuđača opreme koja nam je neophodna za ovaj projekat. Također smo tokom protekle godine nastojali obići što više postrojenja i dobavljača goriva iz otpada koji nam mogu pružiti zamjensko gorivo, „kazao je Edin Bjelopoljak, rukovodilac proizvodnje i vođa ovog projekta. „U okviru projekta koji smo radili zajedno sa njemačkom agencijom za razvoj

GIZ, imali smo priliku promovirati ovu vrstu goriva i u BiH i svim zainteresiranim stranama, posebno javnim preduzećima za upravljanje otpadom ukazati na mogućnosti proizvodnje ovog goriva i kod nas. Kao što znamo, cementara u Lukavcu ovo gorivo koristi već par godina, tako da bi, kada i mi počnemo sa korištenjem otpada iz goriva, ovaj proizvod mogli nabavljati lokalno kao domaći proizvod, odnosno

domaće gorivo.“ Kroz projekat su organizirana i putovanja u centre za preradu otpada kao i u tvornice koje koriste otpad kao gorivo, a posebno je organizirana i posjeta institutu u Njemačkoj gdje se vrši analiza kvalitete goriva. Veoma je važno da je gorivo dobre kvalitete i visoke kalorične toplote jer se u suprotnom proces pečenja klinkera ne može odvijati kako treba i dolazi do prekida proizvodnje.

O samom načinu rada Bjelopoljak kaže „Kako bi se što više smanjio uticaj na lokalnu okolinu, izabrali smo tehnologiju i postrojenje koje podrazumijeva dovoz goriva u zatvorenim kontejnerima, koji se direktno montiraju na ulazni zatvoreni silos od kojeg transporteri voze gorivo direktno do ulaza u peć gdje se doziraju kroz postojeći gorionik kroz kanal promjera 125 mm. Na taj način se maksimalno smanjuje manipulacija gorivom u krugu Tvornice. Svim procesima upravlja naša postojeća centralna komanda

koja već godinama ima najbolju dostupnu tehnologiju za praćenje i kontrolu svih procesa u proizvodnji.“

Evropska unija propisala je sve standarde za korištenje zamjenskih goriva, a prema EU direktivama o korištenju otpada u cementnoj

industriji proces suspaljivanja u cementnim pećima se smatra primjerom najboljih raspoloživih tehnika. Proces proizvodnje u kojem se postižu veoma visoke temperature osigurava potpuno energetske ili materijalno iskorištavanje otpada i materijala u strogo kontroliranim

uvjetima bez ostatka. Ovakav proces smatra se veoma značajnim u očuvanju okoliša i pravilnom zbrinjavanju otpada za sigurnu i održivu budućnost.

Tvornica cementa Kakanj svoje aktivnosti zasniva na dugoročnom razvoju koji podrazumijeva savremene proizvodne pogone i stručno osoblje, a svi procesi su usklađeni sa najvišim evropskim ekološkim standardima i tehničkim zahtjevima. Vlastitim kapitalom i stalnim ulaganjem od preko 200 miliona KM u razvoj i proširenje, uz svestranu podršku strateškog

partnera HeidelbergCementa, nastala je današnja tvornica čije se zelene površine prostiru na više od 100.000 m², a obuhvaćaju voćnjake, parkove i jezero s ribama. Moderni pogoni garantuju minimalni uticaj na okoliš gdje su svi pokazatelji znatno ispod zakonski dozvoljenih granica. TCK posluje po najvišim evropskim standardima, veoma je moderna u svakom aspektu, izuzetno uspješna i efikasna, koristi najbolju dostupnu tehnologiju, i radi u skladu sa svim lokalnim zakonima ali i normativima EU. Od 2003. godine uspješno primjenjuje integralni sistem upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zdravljem i sigurnošću na radu (ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001).

BUĐUĆNOST GRADNJE

INOVACIJE

Od 2015. godine, podružnica HeidelbergCementa Italcementi razvija visoko-tehnološki beton specijalno formuliran za različite tipove tehnologije 3D štampanja. Rezultati su ohrabrujući: materijal se može miješati, pumpati i ekstrudirati kroz mlaznicu bilo kojeg oblika na glavi različitih modela 3D štampača. Proizvod se brzo vezuje i dopušta postavljanje nastavnih betonskih slojeva tokom procesa štampanja.

Istraživanje u i.lab-u u Bergamu usmjereno je i na učinak različitih betonskih formulacija i na sam proces štampanja, uz korištenje tehnologije ekstruzije.

Projektni tim sastavljen od 15 specijalista kao što su inženjeri, hemičari za materijale, arhitekti i tehnički stručnjaci, radili su više od 15.000 sati od početka projekta. Mreža vanjskih partnera i univerziteta, uključujući i Harvard diplomskog studija dizajna u SAD-u,

Univerzitet u Napulju Federico II i Univerzitet u Firenci u Italiji također su uključeni u projekat.

Prva prilika za oprobavanje prave primjene ponuđena je kroz 3D HOUSING 05 projekat na Milanskoj sedmici dizajna 2018. Održanoj u aprilu. Italcementi je, u saradnji sa arhitektom Massimilianom Locatelliem, partnerom u CLS Architetti, kao i sa Arup Group i CyBe Construction, predstavio prototip kuće od 100 kvadratnih

metara (3,20 metara visine), koju je u 3D štampi na licu mjesta izradio pokretni robot.

„Ovim iskustvom, Italcementi, koji je uvijek igrao ključnu ulogu u progresu Italije kroz razvoj inovativnih građevinskih materijala i primjena, potvrđuje svoju vodeću ulogu na tržištu tehnologije 3D štampanja,“ kaže Roberto Callieri, glavni izvršni direktor Italcementija.

Za ovu priliku, Global Product Innovation, u uskoj saradnji sa CyBe, optimizirao je betonsku formulu prema zahtjevima 3D štampača odabranog za ovaj projekat kako bi garantirao brzo vezivanje svakog štampanog betonskog sloja. Kuću sačinjava 35 modula, a svaki od njih štampan je u roku od 60-90 minuta. Za štampanje cijele kuće trebalo je samo 48 sati.

Ovaj rapidni proizvodni proces pruža mnogobrojne mogućnosti buduće tržišne primjene kao što je:

- Socijalni smještaj (smještaj

za 1,2 milijarde ljudi na svijetu koji nemaju adekvatno utočište);

- Privremeni smještaj u slučaju izvanrednih situacija, kao i u seizmičkim područjima;

- Prilagođen dizajn za različite interese i kreativne ciljeve kupaca.

3D štampanje pruža neiscrpne mogućnosti na polju arhitekture. Ključni izazovi su:

- Održivost: održiva alternative tradicionalnom procesu gradnje, smanjenje otpadnog materijala i omogućavanje upotrebe recikliranog betona. Komponente za 3D štampane zgrade mogu se smanjiti u budućnosti u skladu sa principima kružne ekonomije.

- Fleksibilnost: veća fleksibilnost u obliku zgrada, što omogućava stvaranje kompleksnijih struktura, kao što su dvostruko zakrivljeni zidovi, po nižoj cijeni.

- Priuštvost: 3D štampa je manje košta od tradicionalne gradnje zbog efikasnije upotrebe materijala i bolje strukturiranog i bržeg procesa gradnje.

- Preciznost: 3D štampa nudi direktni transfer informacija sa 3D dizajn modela na operaciju gradnje.

Na taj način drastično se smanjuju neusklađenosti i potencijalne greške.

Brzina: povećava se učinkovitost tokom procesa gradnje.

Enrico Borgarello, direktor globalnog odjela za inovacije, zaključuje: „3D štampa nudi nove šanse tržištu cementa da se razvije i pridruži novoj kulturi gradnje kroz planiranje i dizajn zasnovan na digitalnim tehnologijama koje uključuju sve strane od arhitekata do građevinskih kompanija, radne snage, istraživačkih centara i univerziteta.“

PUZDANOST I KVALITET

■ PREDSTAVLJAMO PARTNERE

Kad kažeš dom, pomisliš na Penny. Barem je tako u Sarajevu gdje je Penny postao sinonim za sve vrste materijala i alata kojima svoj dom i baštu možete pretvoriti u kutak ovozemaljskog raja. Dugogodišnji distributer našeg sivog zlata, svih vrsta cementa koje proizvodi Tvornica cementa Kakanj, Penny je izrastao u veliku kompaniju koja plasira kvalitetne proizvode, usluge i rješenja.

Penny plus d.o.o. Sarajevo je društvo

sa ograničenom odgovornošću za export-import, trgovinu na veliko i malo, proizvodnju i usluge sa sjedištem u Sarajevu, osnovano 1996. godine. Na području Kantona Sarajevo Penny plus ima četiri prodajna centra za prodaju visokokvalitetnih građevinskih materijala domaćih i stranih proizvođača i pet Penny marketa za prodaju prehrambenih artikala i roba široke potrošnje uz jasan cilj ka daljem razvoju i proširenju kapaciteta.

Ova društveno odgovorna firma, koja svoje aktivnosti zasniva na principima zaštite okoliša, danas zapošljava preko 370 stručnih i motivisanih radnika sa tendencijom stalnog rasta i otvaranja novih radnih mjesta.

Vođeni idejom da kupcima omoguće najbolje cijene, a domaćim proizvođačima plasiranje svojih proizvoda na domaćem tržištu, Penny plus je svoju djelatnost proširio 2012. godine na trgovinu

prehrambenih i roba široke potrošnje. Prvi "Penny market" otvoren je na Alipašinom polju, potom u Velešićima i Vogošći. 2016. godine otvoren je supermarket Blažuj i market Nedžarići, a u planu je i otvaranje novih poslovnica.

Osnovna djelatnost firme je prodaja i distribucija na malo i veliko prehrambenih i neprehrambenih proizvoda – građevinskog materijala, vodomaterijala, elektromaterijala, plastike, pločica, suhe gradnje, sanitarija, alata, laminata, drvene građe, izolacije, opreme za moleraj,

boja i lakova, tapeta, željeza, kućnih potrepština, sportske opreme, opreme za frizerske salone, vrtnog programa i sl., te roba široke potrošnje, prehrambenih artikala, higijene, bijele tehnike i tekstila.

U svojoj, stalno rastućoj ponudi, trgovine Penny plus na stalnom raspolaganju kupcu nude preko 70.000 artikala za gradnju, dekoraciju te roba za široku potrošnju od vodećih svjetskih, evropskih i domaćih proizvođača. Pored ovoga Penny plus kupcima je na raspolaganju i veliki broj usluga,

od kojih dostava robe, rezanje i kantiranje, rezanje granitnih ploča i stručno savjetovanje uz odlične uslove i mogućnosti plaćanje na rate.

Cilj Penny plus je da bude sinonim za kompaniju koja stalno postavlja više standarde kako u oblasti poslovanja, trgovine i investicija, tako i u oblasti življenja i koja, ne samo da uvodi nove navike i trendove, nego ih i predviđa i kreira. Da bude sinonim za kompaniju koja posluje u dosluhu s vremenom koje dolazi.

GRADNJA PO FIDIC-U

STANDARDI

Dolaskom međunarodnih investitora u BiH koji učestvuju u izgradnji velikih infrastrukturnih projekata, porasla je potreba za upoznavanjem sa međunarodno usvojenim procedurama i standardima prema kojima se upravlja projektima. Građevinski sektor je u tom segmentu veoma značajan jer je stanje u građevinarstvu svojevrsan je barometar investicijske i ukupne privredne aktivnosti, pri čemu postoji vrlo visoka elastičnost između kretanja građevinarstva i dinamike privrednog rasta. Uz to, građevinskom se aktivnošću podiže razina imovine, odnosno infrastrukture zemlje, što otvara mogućnosti dugoročnog rasta. Građevinska industrija sudjeluje

u svjetskoj proizvodnji s 13,4%, odnosno 7,5 triliona dolara. To bi se trebalo do 2020. godine povećati na 12,7 triliona dolara, što čini porast od 70%.

Ugovor o građenju je jedan od najpropulzivnijih ugovora u svjetskoj poslovnoj praksi. Na međunarodnom tržištu skoro svi ugovori se zasnivaju na takozvanim FIDIC-ovim najboljim praksama i predloženim formama ugovora za pojedine vrste radova. Upravo je nepoznavanje FIDIC-a u velikom broju slučajeva bilo razlogom što su naše firme u slučajevima sporova skoro redovno loše prolazile zbog nedovoljnog poznavanja odredbi FIDIC-ovih formi ugovora.

Imajući u vidu sve ove faktore, Tvornica cementa Kakanj organizirala je krajem maja 2018. obuku za ključne osobe nabavke i prodaje BiH i HRvatskoj, kako bi unaprijedili svoj radi i efikasnost kroz upoznavanje FIDIC organizacijom i metodologijom, različitim formama ugovora i procedurama za realizaciju projekata. Dvodnevnu obuku na temu primjene FIDIC opštih pravila i uslova poslovanja koju održali su eminentni profesori Veljko Trivun i Vedad Silajdžić.

FIDIC je Međunarodni savez inženjera konsultanata (Fédération International Des Ingénieurs-Consseils) osnovan 1913. g. sa sedištem u Ženevi, i danas okuplja 103 nacionalna inženjersko-konsultantska udruženja širom svijeta, kao i 1,5 milion stručnjaka u domenu građevinarstva i srodnih disciplina. FIDIC definiše standardizovane modele ugovora za različite tipove investicionih projekata, pri čemu su rizici projekta umanjeni i interesi učesnika u projektu zaštićeni. FIDIC pruža provjeren mehanizam pravne zaštite, sigurnosti i smanjene mogućnosti korupcije. Ovim se obezbjeđuje transparentnost procesa i povjerenje investitora; upravljanje projektom je olakšano, a rizike je moguće otkriti u ranim fazama i lakše ih prevazići, na zadovoljstvo svih ugovornih strana.

SIGURNNO UPRAVLJANJE

SIGURNOST

Kada govorimo o sigurnosti na radu, jedan od najvažnijih segmenata svakako je rizik upravljanja pomoćnim sredstvima koja zamjenjuju ljudski rad. Najčešće korištena takva vrsta sredstva, odnosno mašine, u svakodnevnom radu je dizalica. Imajući u vidu da se u Tvornici cementa Kakanj provode mnogobrojni investicijski projekti kod kojih se koriste mnogobrojne različite vrste dizalica, to je

neophodno da svi radnici koji rade sa dizanjem tereta, ali i u pogonima u kojima se koriste dizalice budu što bolje upoznati sa sigurnim načinima rada ove mašine.

U okviru programa unapređenja zdravlja i sigurnosti na radu, za sve navedene radnike održana je 31.5.2018. obuka o sigurnom radu na ovu temu. Stručni suradnik zaštite na radu, Ezedin Kićo, upoznao je

radnike sa svim aspektima sigurnosti na radu, od pripreme terena i postavljanja dizalice do sigurnog načina rukovanja dizalicom i prenosa tereta. Također je posebna pažnja posvećena signalizaciji koja se upotrebljava tokom rada dizalice, a svi radnici su detaljno upoznati sa signalima za prinudno zaustavljanje operacije podizanja u slučaju da primijete potencijalno opasnu situaciju.

TRIPUT ČITAJ JEDNOM KLIKNI

IT SIGURNOST

Pripremio: Adel Amidžić

Upotreba računara u svakodnevnom poslu postala je za većinu prava rutina, a najčešće koristimo komunikaciju putem elektronske pošte. Ono čega trebamo posebno biti svjesni je mogućnost probijanja sigurnosnih barijera što može naštetiti ne samo našem računaru, nego računarima svih naših kolegica/kolega u cijeloj HeidelbergCement Grupi. Naš informatičar, kolega Adel Amidžić, pripremio je tekst kako bi svima korisnicima mreže približio ovu problematiku i pomogao oko zaštite.

Ranije je bilo riječi za e-mailove koje primite u vaš inbox gdje se navodi da je vaša lozinka istekla ili trebate ažurirati vaše lične podatke. Često e-mail koji primite izgleda da je legalno poslat gdje je sadržan i stvarni logo kompanije te adresa i drugi podaci kao što je broj telefona ili faksa. U sadržaju e-maila ili dokumenta koji bude u prilogu može biti prikazan link na koji je

potrebno kliknuti ako želite izvršiti ažuriranje, a u stvarnosti radi se o zlonamjernom linku odnosno web lokaciji koja ima za cilj nanijeti štetu korisniku kao i samoj kompaniji. Zlonamjerne osobe koriste socijalni inženjering što podrazumijeva manipulaciju ljudima tj. korisnicima računara u svrhu otkrivanja njihovih povjerljivih informacija ili pristupa nekim drugim resursima.

Iako smo svi dužni brinuti o sigurnosti naših informacija vrlo važno je biti oprezan pri otvaranju emailova koji sadrže linkove na neku web stranicu. Obratite pažnju na sliku ispod. Može izgledati kao da će klikom na link biti otvorena web stranica kompanije ali napadači koriste napredne tehnike da prikriju zlonamjerni link kojem je glavni cilj da pridobije vaše podatke ili da

instalira virus na računar koji može napadaču datipotpunu kontrolu nad vašim računarom.

Također obratite pažnju na gramatičke greške u prvoj rečenici, možete vidjeti da je pozdrav naslovljen na korisnika (Dear User) a ne na ime stvarnog korisnika. Da biste provjerili da li je link lažan dovoljno je da pokazivač miša pozicionirate na link nakon čega će biti ispisan pravi link, ako se linkovi ne podudaraju zasigurno se radi o lažnoj web lokaciji tj. stranici (primjer na slici iznad).

Šta možete učiniti kako bi smanjili rizik da postanete žrtva napada

Možda izgleda je ovu vrstu napada vrlo teško identificirati odmah, ali nabrojat ćemo neke osnovne korake koje možete poduzeti kako bi zaštitili sebe i svoj računar.

■ Ako dobijete e-mail koji sadrži prilog ili vezu, pročitajte e-mail pažljivo. Jer moguće je da je zaista poslat iz kompanije. Obratite posebno pažnju na pretjerane gramatičke greške, netačne informacije ili poruku koja je vrlo općenita. Dok napadači mogu steći neko znanje o njihovoj meti, oni obično imaju samo ograničenu količinu informacija. Ako vam se čini da je e-mail krivotvoreni, obratite se pošiljatelju kako bi potvrdili da je zapravo on poslao e-mail. Preporuka prilikom kontaktiranja pošiljatelja za provjeru je da ne idite na odgovaranje (reply) na e-mail koji ste primili nego napravite novi e-mail ili pozovite osobu na telefon.

■ Ako dobijete e-mail od nepoznatog pošiljaoca, gdje se od vas traži da dostavite lične

podatke, kao što su lozinke, podaci o kreditnoj kartici ili bilo koja informacija koja je osjetljive prirode, ne odgovarajte na e-mail. Čak i ako vas upućuje da kliknete na link ili nazovete telefonski broj za pružanje informacija.

■ Ako u bilo koje vrijeme imate sumnje ili vam se čini da je vaš računar ugrožen ili zaražen virusom, obratite se lokalnom IT Service Desku i odmah ih obavijestite o situaciji. U nastojanju da se sačuvaju dokazi koji bi mogli biti potrebni u određivanju kolika šteta je nastala, ne treba brisati email poruke ili datoteke bez prethodne konsultacije sa IT Service Desk-om.

Iako se može činiti da je prijetnja mala i da ćemo biti izloženi nekoj vrsti cyber-napada (Napad na informacijski sistem, mrežu ili sam računar), u stvarnost nijedna kompanija nije imuna modernim prijetnjama. Cyber-kriminalci su uvijek u potrazi za novim tehnikama koje dovode do pristupa informacijama i podacima osjetljive prirode. Kao kompanija, posjedujemo informacije o zaposlenicima, klijentima i dobavljačima. Imena, adrese i e-mail informacije također mogu biti meta napadača. Neke kompanije su prestale sa radom nakon što su doživjele napada od strane cyber kriminalaca, jer štete mogu biti milijunske. Kao korisnik informacijskih sistema, vaša svijest je prva linija odbrane protiv cyber-napada.

PREVENCIJOM DO SIGURNOSTI

SEDMICA SIGURNOST

Najznačajniji resurs kompanije, naročito u specifičnim industrijama poput proizvodnje cementa, su ljudi, njihovo iskustvo i znanje. Dugogodišnji rad na posebnim poslovima i kontinuirano obrazovanje i obuka, obogaćuju predanost i postojeće znanje naših ljudi. Upravo to je razlog zašto je veoma važno za kompaniju da nađe najbolji način da zaštiti taj dragocjeni resurs.

Tvornica cementa Kakanj, uz podršku HeidelbergCement Grupe i njenih stručnjaka za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, već godinama uspješno provodi nekoliko programa zaštite zdravlja i sigurnosti na radu o kojima svjedoči i konstantni trend smanjivanja neželjenih incidenata. Jedan od tih programa je i Sedmica sigurnosti koja se već osam godina organizira u svim tvornicama cementa, betona i agregata članicama HeidelbergCement Grupe.

Program Sedmice sigurnosti usmjeren je na podizanje svjesnosti o važnosti prevencije nesreća i nezgoda na radu, te preventivne brige za zdravlje. Cilj ovog programa je pripremiti radnike da uvijek budu spremni reagirati u različitim situacijama, a najviše spriječiti nezgode na radu. Tokom ove sedmice pruža im se prilika da učestvuju u različitim obukama i

predavanjima, kao i vježbama na licu mjesta, uz pomoć kojih mogu djelovati preventivno na svom radnom mjestu, odnosno spriječiti samo nastajanje povrede.

Ove godine sedmica sigurnosti u TCK odvijala se od 24. do 28.

septembra. Pored redovnih vježbi i predavanja, ove godine posebna je pažnja posvećena radu ciklona i pravilnoj zaštiti tokom rada na ovom postrojenju. U tom smislu radnici su upoznati sa obaveznom opremom koja se mora nositi tokom intervencije na ovom mjestu

kao i načinu pravilnog postupanja tokom intervencije. Također je ovom prilikom urađena i vježba spašavanja unesrećenog u slučaju da do povrede ipak dođe.

Učesnici svake vježbe vješto su demonstrirali svoju ulogu u izvanrednim situacijama, te su

primjenjujući ranije sačinjen plan samostalno poduzimali neophodne mjere s kojima su upoznati na ranijim obukama i u skladu sa usvojenim znanjima.

„U interesu je cjelokupnog kolektiva da svi zaposleni budu zdravi i propisno zaštićeni, te da

redovno, bez ikakve iznimke, koriste sva raspoloživa sredstva lične zaštite koja im kompanija obezbjeđuje. Rukovodioci su jedan od najvažnijih faktora u poštivanju svih pravila i propisa, jer se radnici uvijek ugledaju na njih, tako da svako od nas mora služiti kao pozitivan primjer svim zaposlenicima. Također je jako važno da svaki radnik shvati i razumije da mora biti odgovoran za svoju sigurnost na radnom mjestu. Sedmicu sigurnosti organiziramo svake godine sa primarnim ciljem osvještavanja važnosti preventivnih mjera, što se u praksi pokazalo najboljim pristupom“, kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja.

Pored gore navedenih vježbi, urađena su i predavanja o sigurnosti u saobraćaju, zatim edukacija i vježba za rad u skućenom prostoru uključujući i prvu pomoć, a zadnji dan urađena je i vježba gašenja požara te evakuacije iz novoizgrađene poslovno-upravne zgrade.

PROZOR U BUDUĆNOST

OBRAZOVANJE

Kakanj, 8.6.2018. – Kako bi omogućila učenicima pristup modernoj tehnologiji i naprednom nastavnom procesu ostvarivanja informatičke pismenosti, Tvornica cementa Kakanj donirala je petnaest računara sa pratećom opremom i tako u potpunosti opremila informatički kabinet Osnovne škole „Mula Mustafa Bašeskija“ Kakanj. Donaciju je zvanično uručio Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja.

„Ulaganja Tvornice cementa Kakanj u obrazovanje su kontinuirana što stalno potvrđujemo našim nastojanjima da mladima našeg grada obezbijedimo što bolje uslove za moderan pristup učenju i obrazovanju. Vremena su takva da bi sve škole morale imati informatičke kabinete jer su moderne tehnologije danas sastavni dio svih naših aktivnosti u životu. Umijeće rada na računaru sada spada u osnovnu pismenost. U ovom kabinetu i

na ovim računarima razvija se budućnost naše zajednice, odnosno budući stručnjaci u raznovrsnim poljima koji će, koristeći se novim tehnologijama, unositi napredne ideje i zamisli u naše živote,“ kazao je Neimarlija.

„Do sada se nastava informatike odvijala u jako teškim uslovima, radili smo na opremi koja je stara sedamnaest godina. Ovi računari nama i našoj djeci predstavljaju

veliko bogatstvo i odskočnu dasku za sigurnu budućnost. Ogromno je olakšanje kada ja kao nastavnik mogu praktično raditi sa djecom sve u skladu sa najnovijim trendovima i tehnologijama ovog predmeta. Od srca se zahvaljujem našoj cementari na ovoj zaista hvale vrijednoj gesti," izjavila je ovom prilikom Senaila Selimović, nastavnica informatike.

„Tvornica cementa Kakanj redovno prati potrebe naše škole i svake godine pruža podršku svim našim aktivnostima i projektima. Ispred svih naših učenika, njihovih roditelja i nastavnika iskreno se zahvaljujem Upravi i kolektivu TCK za ovu današnju veoma vrijednu donaciju kao i za svu dosadašnju pomoć koju nam je pružala u proteklim godinama kroz kontinuirano pružanje podrške i sredstava za realizaciju svih naših obrazovnih poduhvata," rekao je Suad Čeliković, direktor OŠ „Mula Mustafa Bašeskija“ Kakanj koja je po broju učenika druga najveća škola u Kaknju.

Tvornica cementa Kakanj već godinama donira informatičku opremu školama na području općine Kakanj i kad god je moguće oprema kompletne informatičke kabinete za moderno i olakšano odvijanje nastave iz ovog predmeta za hiljade učenika. Na ovaj način pomaže razvoj ne samo informatike kao predmeta nego stvara modernu podlogu za učenje i razvoj svih ostalih predmeta koji su danas nezamislivi bez pristupa internetu i informatičke pismenosti. Kao društveno odgovorna i jedna od najuspješnijih kompanija u BiH, Tvornica cementa Kakanj je maksimalno posvećena poticanju razvoja društvene zajednice i njen je istinski partner. Svake godine TCK izdvaja značajna finansijska sredstva za različite vidove pomoći i podrške općini Kakanj i mjesnim zajednicama u okruženju na polju obrazovanja, zdravstva, kulture i sporta.

ZA ISKREN OSMJEH

DAN OTVORENIH VRATA

Tvornica cementa Kakanj, 1. juli 2018. - Nakon jednodnevnog pomjerenja zbog velikih padavina, ovogodišnji Dan otvorenih održan u ozračju takmičenja, zabave, radosti i plesa.

Kiša koja je u nekoliko navrata padala u pljuskovima, nije uspjela poremetiti program manifestacije „Dan otvorenih vrata“ koju je Tvornica cementa Kakanj (TCK) tradicionalno organizovala već sedamnaest godina. Kakanjke i Kakanjci u ogromnoj koloni hrlili su već u 9:00 sati prema glavnom ulazu

TCK jer je ovo jedan od glavnih kulturno-sportskih događaja za mlade u Kakanju koji se ne propušta.

Ove godine, TCK je ugostila skoro 3000 sugrađana i posjetilaca iz drugih gradova koji su uživali u cjelodnevnom programu. Još jednom je park TCK pretvoren

u terene za nogomet, košarku, odbojku i mnogobrojne druge sportske, rekreativne i zabavne aktivnosti.

“Ponovo smo otvorili naša vrata građanima Kakanja da sa njima razgovaramo, da im pokažemo šta radimo, odnosno da potvrdimo

našu filozofiju da prije svega želimo biti dobar komšija. Proizvodnja cementa je lokalni biznis i ovo je još jedna manifestacija gdje mi pružamo ruku i želimo sa našim sugrađanima podijeliti radost jubileja od 40 godina rada," kazao je ovom prilikom Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja.

Program je u potpunosti prilagođen najmlađima i njihovim potrebama i željama. Pružajući mogućnost za direktnu i transparentu komunikaciju sa lokalnom zajednicom, Dan otvorenih vrata postao je tradicionalni događaj kojeg hiljade građana Kaknja s nestrpljenjem očekuju i uvršten je u kalendar gradskih manifestacija.

„Izuzetno nam je važno da pratimo

potrebe lokalne zajednice i da zajedno sa njenim predstavnicima radimo na sveukupnom unapređenju svih aspekata života u općini Kakanj. Dan otvorenih vrata jedna je od važnijih aktivnosti koje svake godine organiziramo kako bi zajedno sa našim sugrađanima proveli dan u razgovoru i druženju, pun sportskih susreta i cjelodnevne zabave za sve naše sugrađane,“ dodao je Neimarlija.

GRAD PO MJERI DJETETA

DONACIJA

U okviru sveobuhvatnih i obimnih radova na temeljitoj i potpunoj rekonstrukciji centralnog gradskog dijela Kaknja koju finansira i realizira Općina Kakanj, bit će izvršena i zamjena, te obogaćivanje parkovskog i dječjeg mobilijara uz gradsko šetalište, a za ovu aktivnost koja će razveseliti kakanjske mališane zaslužna je Tvornica cementa Kakanj koja je, u povodu obilježavanja 40 godina uspješnog rada i postojanja, u tu svrhu donirala 40.000 KM.

Planirano je da se zahvaljujući donaciji Tvornice cementa Kakanj

uz gradsko šetalište postave novi tobogani, ljuljačke, klackalice, klupe i drugi mobilijar za odmor, igru i zabavu, a podloga više neće biti šljunak, nego tartan kako bi mališani bili sigurni pri igri.

Pored ranije izgrađena dva, ovo će biti treće igralište koje Tvornica cementa Kakanj gradi u gradskom području Kaknja. "U stalnoj smo komunikaciji sa predstavnicima općine Kakanj i zajedno s njima osluškujemo potrebe kakanjske lokalne zajednice. Posebno nam je stalo da djeci i mlađim naraštajima omogućimo odrastanje

u naprednoj sredini," kazao je direktor Muidža, a o tome svjedoči izgradnja nekoliko dječijih igrališta i sportskih poligona, ali i brojne druge aktivnosti kojima se pomaže građanima Kaknja (donacije računara školama, pomoć u vrijeme poplava, kontinuirana podrška obrazovanju, kulturi i sportu...). Kakanjska cementara postiže vrhunske poslovne rezultate, a istovremeno pokazuje i poseban senzibilitet prema prirodi i okolišu, te istančan osjećaj za potrebe i želje građana Kaknja. Ovakva praksa može poslužiti i kao primjer drugima.

TAMO GDJE NAJVIŠE TREBA

DONACIJA

Kako bi ojačali aktivnosti unapređenja življenja u lokalnoj zajednici, članovi Uprave TCK, Zehra Obralija i Izudin Neimarlija, ovom prilikom su uručili dvije donacije od po 2.500,00 KM Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Kakanj i sportsko ribolovnom društvu „Bistro“ Kakanj.

„Ove godine željeli smo pomoći ljudima koji dobrovoljno rade već godinama i obučavaju nove generacije ljudi koji su spremni u svako vrijeme pružiti pomoć onima kojima je najpotrebnija u najtežim trenucima,“ kazala je Zehra Obralija, izvršni direktor za finansije i ekonomska pitanja. Donaciju je ispred dobrovoljnog vatrogasnog društva preuzeo predsjednik društva,

Mustafa Dogdibegović, koji se ovom prilikom zahvalio kolektivu TCK koji već decenijama pruža podršku društvu kada kod se ukaže potreba. „Ovu donaciju namijenili smo za nabavku lične zaštitne opreme za sve naše volontere koji pored svojih svakodnevnih obaveza uvijek nalaze vremena da pomognu ljudima u nevolji. TCK se redovno odaziva na naše apele i siguran sam da će se naša saradnja uspješno nastaviti,“ kazao je Dogdibegović.

Drugu donaciju uručio je Izudin Neimarlija, a ispred SRD „Bistro“ Kakanj istu je preuzeo sekretar udruženja Fadil Kubat. „Udruženje Bistro već je godinama izvrstan partner TCK na način da uvijek pronalazi nove

načine da zajedno sa nama kreira nove načine zaštite okoline vodnih površina u Kaknju. Veoma mi je drago da smo u mogućnosti surađivati lokalno sa ljudima koji stalno i predano rade na očuvanju rijeka i jezera,“ kazao je Neimarlija ovom prilikom. Sekretar udruženja, Fadil Dogdibegović, zahvalio se na donaciji ističući da je TCK uvijek tu da pruži podršku ekolozima ribolovcima posebno kod učešća u projektima zaštite voda i učešćima na takmičenjima u cijeloj BiH. „Ova sredstva iskoristiti ćemo dijelom za približavanje a dijelom za ekološke projekte koje smo već planirali provesti na području općine Kakanj, primarno čišćenje gradskog dijela korita rijeke Zgošće,“ kazao je Dogdibegović

DRAGI GOSTI

EDUKACIJA

Djeca JU za predškolski odgoj i obrazovanje "Mladost" Kakanj posjetili su naše pogone krajem juna ove godine. Iskoristili smo prelijepo vrijeme kako bi se djeca bolje upoznala sa svojim okruženjem, proizvodnim pogonima, kao i važnosti cementa za svakodnevni život.

Oduševljenje je nastalo kada su svi pri ulasku u pogon dobili zaštitnu opremu. Ništa nije bilo preteško za ove mlade snage željne znanja

- ni šljem, ni prsluk, ni hodaње. S oduševljenjem su promatrali velike zgrade, silose i postrojenja. Kolega Almir Bajtarević objasnio je kako se pravi cement i odgovarao na mnogobrojna pitanja. Djeca su naučila šta je sirovina, kako se drobi, kako se melje i peče, šta je klinker i kako se na kraju dobija cementni prah od kojeg svakodnevno gradimo sve ono što nam je važno u životu.

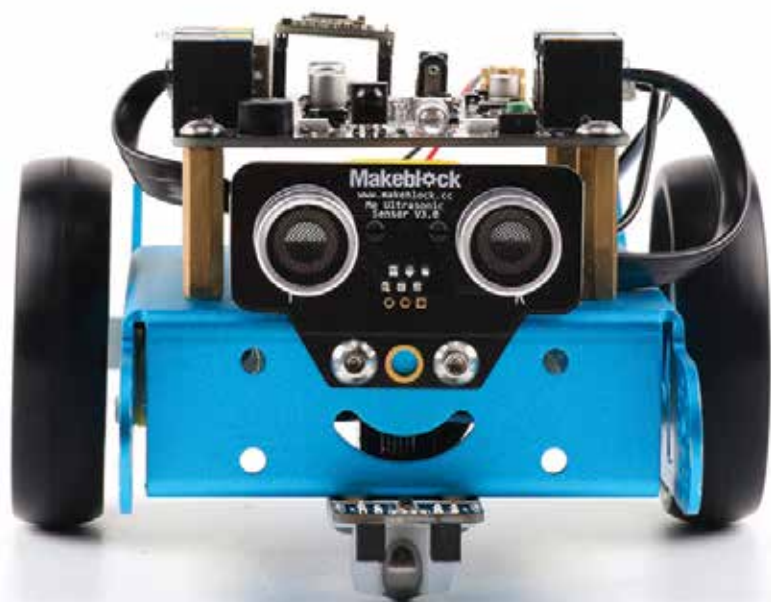
Djeca su imala priliku da upoznaju

i dva člana Uprave kompanije, Branimira Muidžu, generalnog direktora HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku, i Izudina Neimarliju, izvršnog direktora za proizvodnju i tehnička pitanja.

Po odlasku su nas djeca pozdravila veselom pjesmicom, dobili smo mnogobrojne crteže o našoj tvornici, a posebno nas je irnula čestitka koju nam je napravila Dalal kojom nam čestita 40. rođendan. Hvala Dalal! Hvala Mladosti!

NOVI KREATORI TEHNOLOGIJE

DONACIJA

U okviru obilježavanja 40 godina postojanja, Tvornica cementa Kakanj je pored vrijednih donacija od 40 hiljada KM za dječje igralište uz gradsko šetalište i 40 hiljada KM za Dom zdravlja, također **donirala i 40 mBot robota za osnovne škole u Kaknju.**

„Tvornica cementa Kakanj gleda u budućnost, a kao roditelji itekako

razumijemo važnost edukacije,” kazao je Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku. “To je razlog zašto smo odlučili da doniramo i prvih 40 mBot robota za sve kakanjske osnovne škole. Naši IT stručnjaci iz tvornice će obučiti učitelje informatike u školama a oni će se pobrinuti da STEM revolucija u školovanju krene i u Kaknju kako bi naša djeca

dotatno proširila horizonte i kako bi imala barem jednake šanse u edukaciji i životu kao i njihovi vršnjaci u razvijenim zapadno-evropskim zemljama.”

mBot je obrazovno sredstvo za učenje kodiranja/programiranja, elektronike i robotike. Jedan mBot robot sadrži 38 dijelova koji se mogu složiti za desetak minuta, dok je aluminijski okvir kompatibilan sa Lego i Makeblock dijelovima. Ovaj edukacijski robot set pruža neograničene mogućnosti da djeca nauče STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics – Nauku, tehnologiju, inženjering i matematiku).

Stručno usavršavanje kakanjskih nastavnika koji će raditi sa djecom u okviru ovog programa robotike održat će se 20.11.2018. godine u Tvornici cementa Kakanj u okviru događaja ERW2018 – European Robotics Week (Evropska sedmica robotike). Jednodnevnu obuku obaviti će IT stručnjaci Tvornice cementa Kakanj koji će također biti dostupni i za naknadno konsultovanje vezano za ovu temu. Nakon završene obuke, školama će se isporučiti roboti i može započeti ovaj poseban program edukacije za kakanjske osnovce. Na ovaj način djeca u osnovnim školama prestaju biti samo konzumenti tehnologije nego postaju njeni kreatori.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA

GORIVO IZ OTPADA

U srijedu, 27. juna 2018. godine u Zenici je održana završna konferencija projekta „Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa u BiH“. Ovaj trogodišnji projekt su realizirali Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju (GIZ) kroz Program njemačkog Saveznog ministarstva za privrednu saradnju i razvoj - develoPPP.de i Tvornica cementa Kakanj. Partneri u projektu su bili REZ Agencija - Regionalna razvojna agencija za regiju Centralna BiH i

Mašinski fakultet Univerziteta u Zenici.

Cilj projekta je bio stvaranje preduvjeta za proizvodnju goriva iz otpada (GIO) u Bosni i Hercegovini kako bi se smanjila potrošnja fosilnih goriva i smanjile količine otpada na deponijama, čime bi se doprinijelo zaštiti okoliša u Bosni i Hercegovini, te podizanju svijesti građana o prednostima korištenja alternativnih goriva u cementnoj industriji.

Na konferenciji su sumirani rezultati

projekta, a održana je i Panel diskusija na temu: Doprinos projekta „Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa u BiH“ jačanju svijesti u javnosti o mogućnosti energetskog iskorištenja komunalnog otpada i stvaranju preduvjeta za korištenje komunalnog otpada kao alternativnog goriva u BiH.

Učesnici su bili predstavnici općina, resornih kantonalnih ministarstava, javnih komunalnih preduzeća, lokalnih razvojnih agencija,

privatnih kompanija koje se bave zbrinjavanjem otpada i mnogi drugi, njih ukupno 78.

Prisutne su pozdravili Fahrudin Brkić, ministar - Ministarstvo za prostorno

uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona, Christophe di Marco, vođa projekta - GIZ Otvoreni regionalni fond za unapređenje općinskih usluga, Sanela Popović,

stručni saradnik u Sektoru za okoliš, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Izudin Neimarlija, izvršni direktor Tvornice cementa Kakanj za proizvodnju i tehnička pitanja.

POSLOVANJE I ODRŽIVOST

2030

U ranijim brojevima našeg časopisa pisali smo o Obavezama održivog razvoja koje HeidelbergCement sa svojim poslovnicaama namjerava ispuniti do 2030. godine. Ove obaveze zasnivaju se na UN Ciljevima održivog razvoja koji su bili povod održavanja konferencije pod nazivom "Poslovna zajednica i ciljevi održivog razvoja" u organizaciji UN-a u BiH, a koja se održala 12.6.2018. godine u Sarajevu. S obzirom da na naša iskustva i predan rad na održivom

razvoju, pozvani smo da svojim učešćem u konferenciji približimo moderni koncept održivog razvoja drugim kompanijama u BiH.

U okviru konferencije održana je panel diskusija na temu Odgovorna potrošnja za održivu proizvodnju, a učesnici panel diskusije bili su: Susanne Sweet, vanredna profesorica na Ekonomskom fakultetu u Štokholmu, Almir Bajtarević, stručni saradnik za ISO standarde i zaštitu okoline TCK,

Rešad Behlulović, direktor Općeg sektora kompanije Alma Ras, Mira Stanojević, direktorica nabave i prodaje Omorika reciklaža, i Melika Husić-Mehmedović, vanredna profesorica na Odsjeku za marketing Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Almir Bajtarević je tokom panel diskusije istakao da je TCK do sada uložila 32 miliona KM u ekološke projekte, te da su veoma osvještana kompanija

kada je u pitanju zaštita okoliša. „Kako bi radnici bili sposobni u budućnosti prihvatiti standardne uslove proizvodnje i parametara konstantno ulažemo u njihovu edukaciju, jer to je proces koji traje. Od tvornice koja je bila na rubu zatvaranja zbog velikog nezadovoljstva lokalnog stanovništva usljed negativnog utjecaja na okoliš, došli smo do tvornice koja je dobila najveće priznanje općine Kakanj za oblast zaštite okoliša,“ ispričao je Bajtarević. Istakao je da kada se nešto napravi dobro, uvijek se može bolje nastaviti raditi i da Heidelberg Cement uvijek nastoji raditi što bolje u svim segmentima poštujući zakonsku proceduru, procedure proizvodnje, te okolinu.

Ovo je također bila izvrsna prilika da TCKpokaže svoj napredak na polju održivog razvoja te predstavi Obaveze održivog razvoja 2030. koje se provode u

cijelog HeidelbergCement Grupi. Poseban je akcenat dat povećanju energetske efikasnosti pa su svi posjetioci konferencije ovom prilikom imali prikiku na našem štandu vidjeti, opipati i pomirisati gorivo iz otpada.

Ova konferencija je organizovana u okviru projekta "Podrška pripreme za implementaciju Ciljeva održivog razvoja i angažiranje privatnog sektora" koji finansira Ambasada Švedske u BiH, a provodi ga tim UN-a u BiH.

BOGATSTVO U VOĆNJAKU

OKOLIŠ

Prije 15 godina, odmah nakon završetka prve faze modernizacije i instalacije novog vrećastog filtera, služba građevinskog održavanja naše kompanije potrudila se da zasadi mladi voćnjak u našoj tvornici.

Nije to prvi put da se sade voćke. Tvornica cementa Kakanj već od

ranije ima tradiciju sadnje drveća i ozelenjavanja, takoda se različite vrste trešanja, rezdelija i oraha mogu naći po cijelom tvorničkom krugu.

Danas je ovo prelijep organski, ekološki voćnjak sa šljivama, jabukama i kruškama koje bogato

rađaju što je veoma značajan pokazatelj zaštite okoliša koju provodi Tvornica cementa Kakanj.

Svi ovi prelijepi darovi prirode završe kao osvježenje za radnike što je zapravo i osnovni motiv ovog voćarskog poduhvata.

OD CVIJETA DO SVIJETA

■ ZAŠTITA OKOLIŠA

Pčele u eko sistemu imaju sigurno jednu od najvažnijih uloga. Osim što proizvode med, one također doprinose našem ekosistemu na način da oprašuju biljke. Svi dobro znamo da bez oprašivanja biljaka ne bi bilo ni njenog ploda, pa tako ni hrane za nas i životinjski svijet. Na Zemlji se samo oko 10% biljaka cvjetnica oprašuje vjetrom, dok 90% oprašuju insekti. Većinu tih insekata čine upravo pčele.

Povodom 20. maja – Svjetskog dana pčela, Slovensko udruženje građana "Jožef Špringer" Kakanj, u saradnji

sa Ambasadorom Republike Slovenije u BiH i Općinom Kakanj, organiziralo je 12. maja 2018. godine u Kaknju, u sali Općinskog vijeća, Okrugli sto o temi "Značaj pčele za čovječanstvo – od cvijeta u vrtu do sigurnosti prehrane čovječanstva".

U okviru Okruglog stola upriličeno je predavanje profesorice Behije Dukić sa Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, te prezentacije učenika Gimnazije "Muhsin Rizvić" Kakanj i Osnovne škole "Hamdija Kreševljaković" Kakanj.

Prisutnima u sali obratili su se Nj.E. Zorica Bukinac, ambasadorica Republike Slovenije u BiH, Davorka Drijenčić, predsjednica Slovenskog udruženja građana "Jožef Špringer" Kakanj, predstavnik Općine Kakanj, Izudin Neimarlija, predstavnik Tvornice cementa Kakanj, te predstavnicima Saveza poljoprivrednih udruženja "KAP" Kakanj i udruženja koja okupljaju kakanjske pčelare.

Upriličena je i posjeta oglednom pčelinjaku Udruženja pčelara "Bagrem" Kakanj na lokalitetu Bare.

IMPRESUM

Izdavač:

Tvornica cementa Kakanj d.d.
Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:

Branimir Muidža, generalni direktor

Glavni urednik:

Emina Dedić

Grafička priprema:

Emina Dedić

Broj strana: 48

Tiraž: 250 primjeraka